

ARCHEOLOGISCHE EVALUATIE VAN HET BODEMARCHIEF TER HOOGTE VAN LEPELSTRAAT, DIJKBAAN EN GOORBERGENLAAN IN VORSELAAR EN HOFEINDE IN GROBBENDONK (PROV. ANTWERPEN)

ARCHEOLOGIENOTA

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

ABO Archeologische Rapporten 1490

Rapport opgemaakt door:

Mevrouwhofstraat 1a
3511 Hasselt

maart 2021

Projectnummer intern: 30189

Projectnummer extern: K-19-074

Projectnummer OE: 2021A87

COLOFON

Titel

Archeologische evaluatie van het bodemarchief ter hoogte van Lepelstraat, Dijkbaan en Goorbergenlaan te Vorselaar en Hofeinde te Grobbendonk (prov. Antwerpen).

Auteur

Evelien Dirix

Projectnummer

- 30189 (intern)
- K-19-074 (extern)
- 2021A87 (Agentschap Onroerend Erfgoed)

Plaats en Datum

Hasselt, maart 2021

Reeks en nummer

ABO archeologische rapporten 1490

ISSN 2406-3940

RAPPORTFICHE

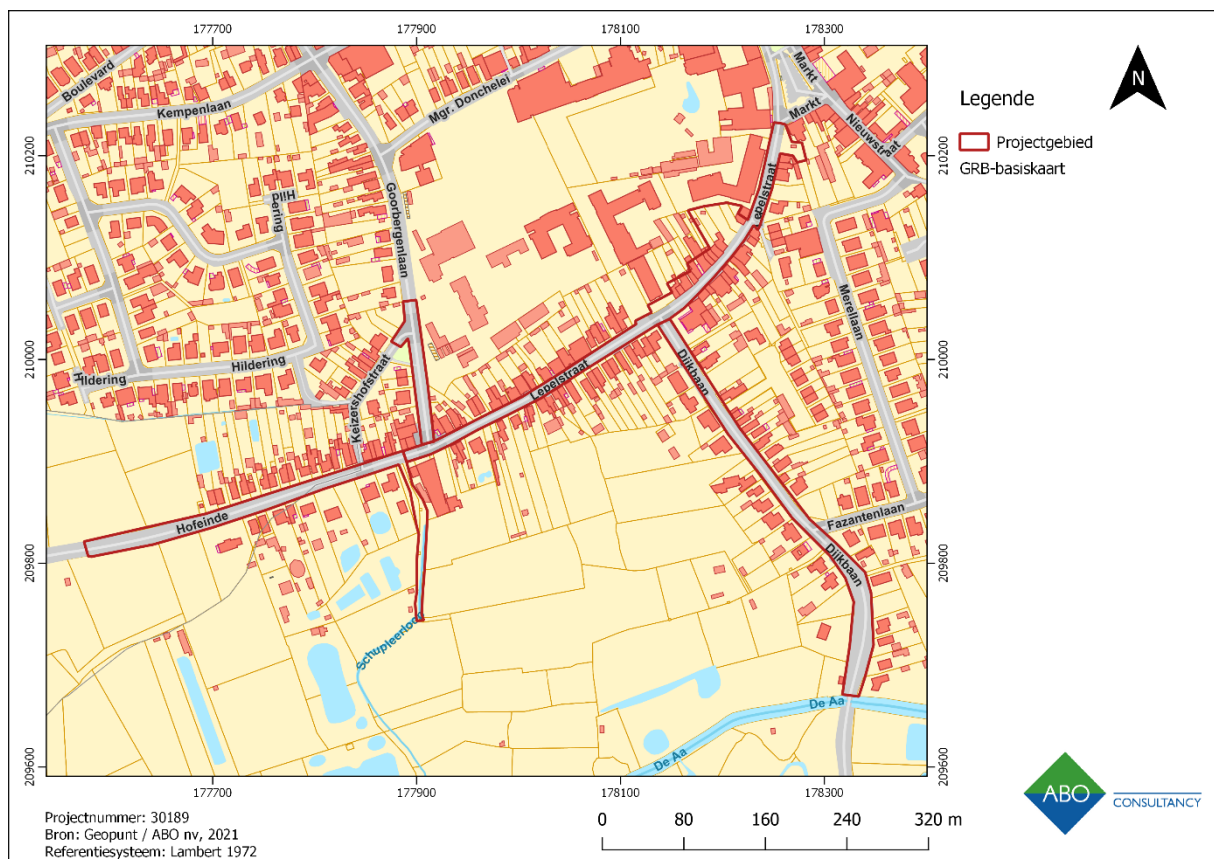
Versies		
<i>Versie</i>	<i>Datum</i>	<i>Status</i>
v0	08/02/2021	Interne draft
v1	22/02/2021	Externe draft
v2	01/03/2021	Definitieve versie

Projectteam	
<i>Functie</i>	<i>Naam</i>
Projectleider	Evelien Dirix
Project Manager	Anouk Van der Kelen
Business Unit Manager	Toon Moeskops
Kwaliteitscontrole	Anouk Van der Kelen
General director	Patrick Hambach

DEEL 2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1 LOCATIE EN OMSCHRIJVING WERKEN

Deze archeologienota kwam tot stand naar aanleiding van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen aan wegnis Lepelstraat, Dijkbaan en Goorbergenlaan in Vorselaar en Hofeinde in Grobbendonk (Provincie Antwerpen) (Figuur 1). Het projectgebied omvat vooral openbare wegnis maar ook percelen 13044G0072/00V000, 13044G0069/00X000, 13044G0068/00P000, 13044G0534/00C000, 13044G0065/00Z000, 13044G0064/00T002, 13044G0544/00B000, 13044G0065/00A002, 13044G0064/00V002, 13044G0534/00B000, 13044G0546/00B000, 13044G0217/00H000, 13044G0216/00F000, 13044G0064/00N002, 13044G0065/00B002, 13044G0063/00G000, 13044G0064/00R002, 13044G0063/00F000, 13044G0064/00S002, 13044G0043/00X002, 13044G0875/00A000, 13044G0218/00K000, 13044G0064/00P002, 13044G0061/00F000, 13044G0065/00C002 en 13044G0546/00R000 (Vorselaar, afd. VORSELAAR, sectie G). De opdrachtgever plant de aanleg van nieuwe DWA- en RWA-riolering, gravitair gekoppeld aan reeds bestaande connecties in de Lepelstraat. Hierna wordt het wegdek heraangelegd. Het projectgebied is momenteel grotendeels verhard en in gebruik als wegnis. In de oostelijke zone aan de Lepelstraat omvat het projectgebied momenteel private woningen. Het projectgebied ligt volgens het Gewestplan hoofdzakelijk in woongebied.

Figuur 1: GRB met aanduiding van het projectgebied. (Bron: Geopunt, 2020)

De initiatiefnemer plant meervoudige werken op het projectgebied in meerdere fasen. In eerste instantie plant de initiatiefnemer de heraanleg van DWA- en RWA-rioleringen in een gedeelte van de Hofeinde, Lepelstraat en Goorbergenlaan. In een tweede fase wordt de wegnis vernieuwd in het gehele projectgebied, dus ook de Dijkbaan.

2 BESLUIT

2.1 INTERPRETATIE EN DATERING

Op basis van de landschappelijke, archeologische en historische gegevens kan een inschatting gemaakt worden van de aard en ouderdom van het archeologische potentieel ter hoogte van het projectgebied. Het projectgebied bevindt zich buiten een voorlopig of tijdelijk beschermde archeologische site en buiten een geïnventariseerde archeologische zone.

De ondergrond ter hoogte van het projectgebied wordt door de Bodemkaart gekarteerd als OB, Scm, Sdm, Sem (b), sep/03, Zeg en Zdp. Dit zijn voornamelijk bodems met een dikke antropogene humus A-horizont (plaggenbodem), een zwakke hydromorfe humus-ijzerpodzol of een hydromorfe grond zonder profielontwikkeling. Het projectgebied ligt in een ruraal gebied in de in 'Centrale Kempen' (ca. 5-40m TAW), meer bepaald in 'Land van Herentals-Kasterlee'. Het zuidelijke gedeelte ligt in 'Scheldebekken' meer bepaald in de 'Vallei van de Kleine Nete'. Het is hoofdzakelijk vlakke topografie met sterk versnipperde en onregelmatige open kleine ruimten en beperkt aantal gerichte vergezichten voornamelijk begrensd door bebouwing. Hierdoor was de locatie aantrekkelijk voor de prehistorische mens. De CAI toont effectief steentijdlocaties net ten westen van het projectgebied op gradiëntzones. In de ruime omgeving van het projectgebied betreffen het vondsten uit de steentijd, metaaltijden, Romeinse tijd, middeleeuwen, nieuwe tijd en nieuwste tijd, met een focus op en middeleeuwen, metaaltijden en Romeinse tijd. Het betreft vooral losse vondsten middeleeuws of Romeins aardewerk of prehistorisch lithisch materiaal, vondsten uit uitgebreide opgravingen alsook de vaststelling van de vicus van Grobbendonk. Op het projectgebied zelf werd aan De Aa in 2006 lithisch materiaal en Romeins aardewerk gemeld na een toevalsvondst. Ter hoogte van de huidige schoolcampus werd in de jaren 1950 tijdens een opgraving een intacte middeleeuwse waterput en meerdere artefacten aangetroffen. In het algemeen kan geconcludeerd worden dat de directe regio rondom het projectgebied een hoger potentieel heeft voor sporenperioden vanaf de metaaltijden. Voor het projectgebied is het dus momenteel moeilijk te voorspellen of deze verwachting kan ingewilligd worden. Wel is er een hoger potentieel voor het aantreffen van vondsten uit de metaaltijden, Romeinse tijd en middeleeuwen, zoals reeds aangegeven in de analyse van de CAI.

Volgens het historisch kaartmateriaal en recentere topografische kaarten en luchtfoto's (tussen 1712 en 2020) evolueerde het projectgebied van gedeeltelijke wegenis en landbouwgebied gedurende de 18de, 19de en eerste helft van de 19de eeuw naar een volledige inname van wegenis.

2.2 POTENTIEEL TOT KENNISVERMEERDERING

Het archeologische potentieel van het projectgebied wordt als hoog beschouwd vanwege de variërende CAI-meldingen in Vorselaar en Grobbendonk en de directe omgeving van het projectgebied, de resultaten van de reeds uitgevoerde archeologische onderzoeken, de gradiëntzone vanuit de lokale vallei van de Aa en de lange menselijke occupatie in Vorst. De landschappelijke ligging en plaggen- en podzolachtige ondergrond kent wel een hoger potentieel voor steentijdsites, maar evenzeer voor sporensites.

Op basis van de bureaustudie en de geanalyseerde archeologische data wordt het potentieel als eerder hoog ingeschat. Er worden voornamelijk sporen vanaf de steentijd tot en met de middeleeuwen verwacht. De geplande werken zullen vervolgens slechts een minimale bijkomende verstoring van het archeologisch potentieel teweegbrengen ter hoogte van de wegenis en bebouwing ter hoogte van Lepelstraat 32-4. Hier werden reeds in het verleden nutsleidingen, wegenis en bebouwing uitgevoerd.

De geplande werken zullen vervolgens een gelijkaardig verstoring teweegbrengen dat het archeologisch potentieel niet raakt.

- 1) Uit het historisch, archeologisch en landschappelijk onderzoek (hst. 3 en 4) blijkt dat het projectgebied gelegen is in het centrum van Vorselaar. Het terrein is een gradiëntzone opklimmend vanuit de vallei van de Aa. De bodemtypes op het projectgebied zijn (hydromorfe) podzolbodems, humusachtige plaggenbodems, een hydromorfe bodem zonder profielontwikkeling en OB.
- 2) Het archeologisch potentieel is redelijk hoog. Op basis van de CAI, de landschappelijke ligging, de historische kaarten en de uitgevoerde archeologische onderzoeken in de directe omgeving worden er sporen verwacht vanaf de steentijd tot en met de middeleeuwen, met een focus op de metaaltijden, Romeinse tijd en middeleeuwen. Door de topografische ligging mag een steentijdpotentieel niet uitgesloten worden.
- 3) De initiatiefnemer plant meervoudige werken op het projectgebied in meerdere fasen. In eerste instantie plant de initiatiefnemer de heraanleg van DWA- en RWA-rioleringen in een gedeelte van de Hofeinde, Lepelstraat en Goorbergenlaan. In een tweede fase wordt de wegenis vernieuwd in het gehele projectgebied, dus ook de Dijkbaan. De kans op het aantreffen van archeologisch vondsten of sporen is in deze zone bestaande maar de geplande ingrepen reiken niet dieper dan de bestaande verstoring.

Omdat met de geplande werken in de westelijke zone slechts beperkte bijkomende bodemverstoringen zullen plaats vinden, en het archeologisch bodemarchief reeds verwijderd is door de werken van de huidige infrastructuur wordt en er aldus gepleit wordt voor **geen bijkomend vooronderzoek** van het dit gedeelte van het projectgebied. Op basis van bovenstaande argumenten worden **geen maatregelen in het kader van deze ontworpen plannen en deze omgevingsvergunning geadviseerd**.

3 KWALITEITSCONTROLE EN ONDERTEKENING

Naam	Functie	Handtekening	Datum
Patrick Hambach	General Director		01/03/2021
Toon Moeskops	Business Unit Manager		01/03/2021
Anouk Van der Kelen	Archeoloog/ Kwaliteitsverantwoordelijk e		01/03/2021